اخبار کوتاه

پیش‌فروش بلیت قطارهای مسافری خرداد آغاز شد

پیش فروش بلیت قطارهای مسافری بازه زمانی یکم خرداد تا یکم تیر ۱۴۰۴ به صورت اینترنتی (غیرحضوری) آغاز شد.

به گزارش پیام آشنا، پیش فروش بلیت قطارهای مسافری خردادماه، در تمام محورها، مسیرهای رفت تا تاریخ ۳۱ خرداد و مسیرهای برگشت تا یکم تیر، از ساعت ۵ تا ۱۰ صبح دیروز از طریق سکوهای مجاز فروش اینترنتی بلیت (دوشنبه ۲۲ اردیبهشت) آغاز شد.

لازم به ذکر است که پیش فروش حضوری بلیت‌ها در بازه زمانی دیروز از ساعت ۱۰ تا ۱۲، از طریق مراکز مجاز فروش حضوری انجام می‌شود و از ساعت ۱۲ دیروز، به صورت همزمان پیش فروش ادامه خواهد داشت.

قیمت ۴ قلم کالای اساسی تعیین‌شد

عضو شورای قیمت‌گذاری محصولات اساسی کشاورزی از تعیین نرخ درب مرغداری و دامداری ۴ قلم مرغ، تخم‌مرغ، گوشت قرمز و شیر خام در این شورا خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، بر اساس جدول زمان بندی داده شده از سوی دبیرخانه شورای قیمت گذاری و اتحاد سیاست‌های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی قرار است نرخ خرید تضمینی ۳۲ قلم کالای اساسی حداکثر تا نیمه تیر امسال از سوی وزیر جهاد کشاورزی به عنوان رئیس شورا اعلام رسمی و ابلاغ شود.

عطاالله هاشمی، عضو شورای قیمت گذاری و اتحاد سیاست‌های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی درباره اعلام نرخ تضمینی برخی کالاهای اساسی تعیین تکلیف شده به مهر گفت: نرخ درب مرغداری و دامداری ۴ قلم مرغ، تخم‌مرغ، گوشت قرمز و شیر خام تعیین شده و به زودی از سوی رئیس شورا ابلاغ می‌شود.

وی افزود: پیش از برگزاری جلسه شورای قیمت گذاری کالاهای اساسی با تولیدکنندگان هر بخش صحبت شده و در کمیسیون تخصصی بحث‌های کارشناسی انجام و در نهایت در شورا با حضور نمایندگانی از تولیدکنندگان هر بخش نرخ خرید تضمینی این ۴ قلم مشخص شد.

عضو شورای قیمت گذاری و اتحاد سیاست‌های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی در ادامه یادآور شد: بر اساس قانون، وزیر جهاد کشاورزی به عنوان رئیس شورای قیمت گذاری فرصت دارد، در مدت نهایت یک هفته پس از مشخص شدن قیمت‌ها در شورا آن را اعلام رسمی کند.

هاشمی گفت: شورای قیمت گذاری سه شنبه هفته گذشته در تاریخ ۱۶ اردیبهشت برگزار شد که باید تا پایان هفته جاری قیمت این ۴ قلم ابلاغ شود.

کاهش ۲۰ درصدی مخازن سدها نسبت به سال گذشته

حجم آب موجود مخازن اکتون ۲۷ میلیارد و ۲۶۰ میلیون مترمکعب ثبت شده که این عدد نسبت به سال قبل که عددی معادل ۳۳ میلیارد و ۹۲۰ میلیون مترمکعب بوده که نشان‌دهنده کاهش ۲۰ درصدی است.

به گزارش پیام آشنا، از ابتدای سال آبی (مهر ماه) تا ۲۰ اردیبهشت ماه میزان ورودی مخازن کل معادل ۱۹ میلیارد و ۸۰ میلیون مترمکعب بوده که در مقایسه با مدت زمان مشابه سال گذشته این عدد به ۳۱ میلیارد و ۳۸۰ میلیون مترمکعب رسید که نشان دهنده کاهش ۳۹ درصدی ورودی سدها است.

خروجی سدها با ۱۶ میلیارد و ۳۴۰ میلیون متر مکعب نسبت به سال گذشته کاهش ۱۶ درصدی را نشان می‌دهد زیرا در مدت زمان مشابه خروجی سدها به ۱۹ میلیارد و ۵۷۰ میلیون مترمکعب می‌رسید.

حجم آب موجود مخازن اکتون ۲۷ میلیارد و ۲۶۰ میلیون مترمکعب ثبت شده که این عدد نسبت به سال قبل که عددی معادل ۳۳ میلیارد و ۹۲۰ میلیون مترمکعب بوده که نشان دهنده کاهش ۲۰ درصدی است.

همچنین حجم پرشدگی سدهای کشور ۵۲ درصد و ۴۸ درصد مخازن سدها خالی است.

همچنین ارتفاع کل ریزش‌های جوی کشور معادل ۱۳۹.۹ میلیمتر بوده است این مقدار بارندگی نسبت به میانگین دوره‌های مشابه درازمدت (۲۲۴ میلیمتر) ۳۸ درصد کاهش و نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته (۲۲۴.۵ میلیمتر) ۳۸ درصد کاهش را نشان می‌دهد.

آتش‌بس تعرفه‌ای ۹۰ روزه بین چین و آمریکا؛ طلا ریخت

قیمت جهانی طلا تحت تاثیر مذاکرات تجاری متبت آمریکا و چین کاهشی شد.

به گزارش پیام آشنا، در پی مذاکرات تجاری چین و آمریکا که طرفین آن، را متبت و تعریف خواندند، قیمت جهانی طلا نزولی شد.

هم‌اکنون قیمت لحظه‌ای هر اونس طلا با کاهش ۱.۴ درصدی به ۳۳۷۷.۸۴ دلار معامله می‌شود. همچنین معاملات آتی طلا نیز افت حدود ۲ درصدی را تجربه کرد و به قیمت ۳۳۷۹.۲۰ دلار انجام شد.

آمریکا و چین از ماه گذشته عوارض گمرکی پیتک‌بیتنگ را علیه یکدیگر وضع کرده و به هراس‌ها درباره رکود جهانی دامن زده‌اند.

طلا که در زمان عدم‌قطعیت و ابهامات سیاسی و اقتصادی، همچون سپری امن عمل می‌کند، در فضایی با نرخ بهره پایین، جهش پیدا می‌کند.

دونالد ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا در بحبوحه جنگ تجاری با کشورهای جهان و پیش‌بینی رکود و افزایش قیمت‌ها در این کشور، از جروم پاول، رئیس بانک مرکزی آمریکا خواست تا نرخ بهره را کاهش دهد. با این حال، پاول تاکنون در برابر این درخواست مقاومت کرده است.

جایگار تریودی، تحلیلگر ارشد کامودیتی در شرکت خدمات مالی Reliance Securities هند، گفت: طلا تحت تاثیر افزایش ارزش دلار، احتمالا در کوتاه‌مدت همچنان افت قیمت خواهد داشت و در بحبوحه کاهش مخاطرات ژئوپلیتیکی تقاضای آن هم کاهش پیدا می‌کند و در نتیجه در آینده نزدیک می‌توان برای فلز زرد قیمت ۳۲۰۰ دلار را پیش‌بینی کرد.

به نوشته فایننشال تایمز، طبق توافقی که دیروز (یکشنبه) در ژنو سوئیس انجام شد، آمریکا تعرفه‌ها بر کالاهای چینی را از ۱۴۵ به ۳۰ درصد و چین نیز عوارض گمرکی بر واردات از آمریکا را از ۱۲۵ به ۱۰ درصد کاهش خواهد داد. این توافق به مدت ۹۰ روز برقرار خواهد بود.

پیام آشنا از سی‌ودومین همایش سالانه سیاست‌های پولی و ارزی گزارش می دهد

سرمایه‌گذاری قربانی بی‌ثباتی

اختصاصی پیام آشنا- در سی‌ودومین همایش سالانه سیاست‌های پولی و ارزی بانک مرکزی، مقامات و اقتصاددان برجسته کشور از وضعیت نگران‌کننده اقتصادی اقتصادی، آشفتگی سیاست‌های پولی و ضعف در فضای سرمایه‌گذاری پرده برداشتند. آنچه در این همایش با عنوان «اعتلای حکمرانی پولی و بانکی با نگاهی به استاد پالادسنی» برجسته شد، اجماع صاحب‌نظران بر ضرورت تحول ساختاری و بازتعریف وظایف نهادی در اقتصاد ایران بود.

ارز، سرمایه و حاکمیت ضعیف پول ملی

حمید پورمحمدی، رئیس سازمان برنامه و بودجه، با هشدار نسبت به روند خروج سرمایه و بازنگشتن ارز حاصل از صادرات، خواستار سلطه کامل بانک مرکزی بر متابع ارزی و ایجاد «اطلس دارایی‌های ارزی» شد. او تأکید کرد زنجیره درآمدزایی ارزی به‌ویژه در حوزه نفت، ناقص است و این نقص زمینه‌ساز بی‌ثباتی ارزی و فرار سرمایه شده است.

در همین زمینه، محمدحسین عادلی، رئیس کل اسبق بانک مرکزی، مسئله دلارزیه شدن اقتصاد را مورد نقد قرار داد و گفت: «برای حکمرانی موثر بر ریال، باید صندوق‌هایی ایجاد شود که مردم را به نگهداری ریال ترغیب کنند نه از خارجی.» به باور او فقدان هدف‌گذاری تورمی و نبود سقف مشخص برای بدهی دولت، عملاً سیاست پولی کشور را ناکارآمد کرده است.

ناتوانی ساختاری در حکمرانی پولی

تیمور رحمانی، اقتصاددان، در این نشست گفت: «سلطه مالی دولت بر بانک مرکزی مانع تحقق حکمرانی واقعی پولی است.» وی افزود تا زمانی که سلامت ترازنامه بانک‌ها تضمین نشود، نمی‌توان از بانک مرکزی انتظار کنترل مؤثر نقدینگی و هدایت ریال داشت.

رحمانی همچنین بر اهمیت جلوگیری از خروج پس‌اندازها به سمت بازارهای سفته‌بازانه تأکید کرد و گفت: «هر شرایطی که بازدهی بخش غیرمولد بیشتر است، نقدینگی هرگز به‌صورت طبیعی به تولید هدایت نمی‌شود.»

بازار سرمایه در حاشیه، بانک‌ها در فشار

عباس عرب‌مازار، استاد اقتصاد، از ناکارآمدی بازار سرمایه در تأمین مالی تولیدی انتقاد کرد و گفت: «این بازار طی یک دهه گذشته عملاً به بازار تلویه بدل شده و در تأمین متابع جدید برای سرمایه‌گذاری نقش ناچیزی داشته است.» وی همچنین افزود: «وقتی نرخ ارز ظرف چند ماه ۶۰ تا ۷۰ درصد رشد می‌کند، حتی حفظ وضعیت فعلی تولید نیز مستلزم تأمین مالی سنگین است.»

از دید او، تسهیلات تکلیفی، رقابت دولت با بخش خصوصی در جذب متابع بانکی و نبود اولویت‌بندی در تخصیص اعتبارات، باعث شده بانک‌ها نقش توسعه‌ای خود را از دست بدهند. عرب‌مازار هشدار داد که «بازدهی بالای فعالیت‌های غیرمولد، نظام بانکی را به حیاط خلوت سوداگران تبدیل کرده است.»

سرمایه‌گذاری زیر سایه بی‌ثباتی و تصمیم‌گیری‌های پراکنده

یکی دیگر از محورهای مهم در سخنان عرب‌مازار، نبود پیش‌بینی‌پذیری در فضای اقتصادی کشور بود. او گفت: «سرمایه‌گذاری فرایندی بلندمدت و چندوجهی است. اما فضای کسب‌وکار در ایران نه‌تنها غیرقابل پیش‌بینی، بلکه متاثر از تصمیم‌گیری‌های مقطعی و بخشی‌نگر است.» وی تأکید کرد، یکی از اهداف تحریم‌ها، دقیقاً ایجاد همین فضای مبهم و سردرگم برای فعالان اقتصادی بوده است.

این اقتصاددان با انتقاد از نبود نظام تصمیم‌گیری متسجم در کشور پیشنهاد داد: «یک ستاد متمرکز سرمایه‌گذاری تشکیل شود تا اولویت‌بندی پروژه‌ها، تخصیص متابع و تسهیل فرآیندها را به‌صورت یکپارچه مدیریت کند.»

فرزین: نظام بانکی در حال پوست‌اندازی است

محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی، اعلام کرد که نظام بانکی کشور در حال گذار از یک ساختار ناکارآمد به الگوی تخصص‌محور و شفاف‌تر است. او خبر داد که تأمین مالی زنجیره‌ای تا سقف ۴۵۰ هزار میلیارد تومان در دستور کار است و انتشار اوراق قرضه ارزی نیز برای جذب متابع خارجی دنبال خواهد شد.

فرزین همچنین اعلام کرد که رشد نقدینگی تا پایان سال ۱۴۰۳ به ۲۹.۱ درصد کاهش یافته و رشد ۷۶ درصدی قدرت خرید در استفتاء نشانه‌ای از ترمیم نسبی تقاضای داخلی است. با این حال، وی پذیرفت که نظام بانکی همچنان تحت فشار تأمین مالی ۹۰ درصدی اقتصاد قرار دارد.

بدون اصلاح نهادی، ثبات ممکن نیست

همایش سی‌ودوم، نه‌فقط محل تبادل دیدگاه، بلکه آیینه‌ای از بحران اعتماد به ساختار موجود حکمرانی اقتصادی بود. در غیاب یک نظام بودجه‌ریزی پاسخگو، بازار سرمایه کارآمد و استقلال بانک مرکزی، بعید است اهداف کلان همچون ثبات ارزی یا رونق تولید محقق شوند.

اقتصاددانان بر این نکته اشتراک داشتند که عبور از وضعیت کنونی نیازمند تصمیم‌های بزرگ است: مهار بدهی دولت، کنترل انتظارات تورمی، اولویت‌بندی متابع، و البته، بازتعریف وظایف نهادهای اقتصادی. اگر چنین تحولی رخ ندهد، هر اصلاحی سطحی خواهد بود و بحران‌ها با شدت بیشتر باز خواهند گشت.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای البرز تاکید کرد

آب، چالش ملی؛ لزوم همگرایی، نوآوری و مشارکت در مدیریت منابع

دوازدهمین گردهمایی سراسری متولیان و مسئولان تحقیقات بخش آب کشور، روز یکشنبه ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۴ با حضور مهدی دانشگر، معاون مجامع، توسعه مدیریت و پشتیبانی شرکت مدیریت منابع آب ایران و جمعی از مسئولان کشوری و استانی، به میزبانی شرکت آب منطقه‌ای استان البرز در شهر کرج برگزار شد.

به گزارش پیام آشنا، در آغاز این مراسم، کلیپی از فعالیت‌های شرکت آب منطقه‌ای البرز در حوزه مدیریت منابع آبی برای حاضران پخش شد؛ ویدئویی که تصویری جامع از پروژه‌ها، دستاوردها و چالش‌های مرتبط با تأمین آب در استان را به نمایش گذاشت.

داود نجفیان، مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای البرز، در سخنرانی خود با اشاره به اهمیت موضوع گردهمایی، تأمین آب شرب را یکی از اولویت‌های اصلی مدیران بخش آب کشور دانست و افزود: «استان البرز نیز با چالش‌های جدی در این زمینه روبه‌روست؛ شرایطی که بخشی از آن ریشه در رشد سریع جمعیت و تغییرات اقلیمی دارد.»

وی با بیان اینکه رفع ناترازی منابع و مصارف نیازمند بازنگری در سیاست‌گذاری‌هاست، گفت: «در سال‌های اخیر اقدامات ارزشمندی در حوزه آب انجام شده، اما همچنان برخی گره‌های ساختاری باقی مانده‌اند که باید با نگاه علمی و آینده‌نگر به آن‌ها پرداخت.»

لزوم تقویت مشارکت ذی‌نفعان در مدیریت منابع آب

نجفیان در ادامه بر ضرورت هم‌افزایی میان دستگاه‌های اجرایی و گروه‌های ذی‌نفع تأکید کرد و گفت: تجربه نشان داده است که راهکارهای کوتاه‌مدت نمی‌توانند پاسخگوی پیچیدگی‌های امروز بخش آب باشند. مشارکت مؤثر ذی‌نفعان و بهره‌گیری از ظرفیت‌های مردمی، از مهم‌ترین مؤلفه‌های موفقیت در این مسیر است.

وی با اشاره به برخی چالش‌های ساختاری در مدیریت منابع آب گفت: بخشی از این چالش‌ها ناشی از کم‌توجهی به موضوعات اجتماعی، اقتصادی و محیط‌زیستی در طراحی و اجرای پروژه‌ها بوده است. لازم است در کنار داده‌های فنی، مسائل انسانی و اجتماعی نیز به‌طور جدی مورد توجه قرار گیرند.

آب زیرزمینی؛ منبعی پنهان با نقش حیاتی

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای البرز، وضعیت منابع آب زیرزمینی را نیازمند توجهی ویژه دانست و گفت: بیش از نیمی از تأمین آب کشور از این منابع صورت می‌گیرد، اما در بسیاری موارد با ابهامات و نارسایی‌هایی مواجه هستیم که روند برنامه‌ریزی مؤثر را دشوار می‌کند.

وی ادامه داد: باید نگاه ما از رویکردهای کوتاه‌مدت فراتر برود و مدیریت پایدار منابع، به‌ویژه در آبخوان‌ها، به‌عنوان یکی از ارکان اصلی سیاست‌گذاری در نظر گرفته شود.

نقش فناوری‌های نوین و پیوست اجتماعی در موفقیت پروژه‌ها

نجفیان همچنین به اهمیت بهره‌گیری از تجربه‌های جهانی در مدیریت آب اشاره کرد و گفت: فناوری‌هایی مانند سامانه‌های پایش هوشمند، بازچرخانی آب و مدل‌سازی‌های پیشرفته می‌توانند نقش مهمی در ارتقای بهره‌وری ایفا کنند. با این حال، هم‌راستای این فناوری‌ها با پیوست‌های اجتماعی، شرط اصلی موفقیت آن‌هاست.

وی خاطرنشان کرد: طرح‌هایی که مشارکت مردمی را در نظر نمی‌گیرند، ممکن است با چالش‌هایی در اجرا مواجه شوند. ایجاد حس تعلق و مسئولیت‌پذیری در میان مردم، یکی از پایه‌های اصلی پایداری منابع آب در آینده است.

از واقع‌بینی تا امید به تغییر

نجفیان در پایان سخنان خود، با تأکید بر لزوم نگاه جامع به مدیریت آب گفت: ما نیازمند همکاری مستمر میان دستگاه‌ها، استفاده از فناوری‌های نو، و سرمایه‌گذاری در پژوهش‌های روزآمد هستیم. تنها در این صورت است که می‌توانیم از منابع موجود به‌بهترین شکل محافظت کرده و با امید به آینده‌ای پایدار گام برداریم.

به منظور توسعه تجارت و ترانزیت

ایران و قطر کریدور سبز گمرکی را اندازی می کنند

گمرکات ایران و قطر با هدف تسهیل و توسعه تجارت و ترانزیت میان دو کشور کریدور سبز گمرکی راه‌اندازی می‌کنند.

به گزارش پیام آشنا، این موضوع شب گذشته با امضای پروتکل همکاری‌های گمرکی بین رؤسای گمرکات ایران و قطر فی‌مابین احمدبن عبدالله الجمال - رئیس کل شورای عمومی گمرک قطر - و فرود عسگری - رئیس کل گمرک ایران - اجرایی می‌شود. بنابراین گزارش این نخستین بار است که پروتکل همکاری‌های گمرکی دو کشور در این سطح به امضا می‌رسد. کشور قطر برنامه‌ریزی کرده است تا سهم خود را همچون امارات متحده عربی از تجارت خارجی و ترانزیت ایران افزایش دهد.

مذاکره دو جانبه رؤسای کل گمرکات دو کشور با هدف توسعه و گسترش روابط گمرکی و اجرای چارچوب استانداردهای امنیت و تسهیل تجارت سازمان جهانی گمرک، ارائه تسهیلات به تجار در تهران برگزار و در موارد مهمی میان دو طرف توافق حاصل شد.

تسهیل فرآیندهای تجاری و تسریع در انجام تشریفات گمرکی برای کالاهای صادراتی و وارداتی و هماهنگی در بکارگیری استانداردهای گمرکی و حذف مقررات زائد و نیز ایجاد مسیر سبز گمرکی برای کالاهای تجاری فعالان اقتصادی مجاز از جمله بندهای مهم این توافق است.

همچنین ارتقای سطح امنیت تجارت و ارتبخشی نقش تسهیل‌گری تبادل داده‌های گمرکی به ویژه در خصوص کالاهای خاص، مبارزه با قاچاق کالا و بکارگیری فناوری‌های نوین مانند سامانه‌های هوشمند و دستگاه‌های ایکس ری (X-Ray) برای ردیابی و نظارت بر وسایل حامل کالا، تبادل الکترونیکی اطلاعات گمرکی کالاها و وسائل نقلیه (اعم از تجاری و شخصی)، تسهیل و تسریع در انجام تشریفات گمرکی ترخیص کالاهای صادراتی ایران، وارده در بندر الرویس قطر، انجام بازدیدهای دوره‌ای مشترک از گمرکات استان بوشهر ایران و گمرکات مناطق شمالی قطر و برگزاری نشست‌های هم‌اندیشی ادواری بین مدیران گمرکات اجرائی دو طرف، مقابله با تخلفات تجاری و جلوگیری از نقض قوانین گمرکی، تقویت همکاری‌های گمرکی و اجرای برنامه‌های آموزشی متقابل برای کارکنان گمرک دو کشور، تبادل تجربیات موفق در حوزه مدیریت گمرکی و همکاری در اجرای چارچوب استانداردهای امنیت و تسهیل تجارت سازمان جهانی گمرک و امضای تفاهم‌نامه آموزشی بین گمرکات دو کشور از دیگر مواردی است که فی مابین رؤسای گمرکات ایران و قطر توافق حاصل شد.

رشد ۴ هزار مگاواتی توان تولید برق نیروگاه‌ها برای تابستان امسال

مدیرعامل شرکت برق حرارتی با تاکید بر افزایش ۴ هزار مگاواتی توان تولید برق نیروگاه‌های حرارتی برای تابستان امسال گفت: میزان تولید این نیروگاه‌ها از ابتدای سال تاکنون افزایش ۱۳ درصدی داشته است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از شرکت مادر تخصصی برق حرارتی، ابوالفضل عسگری در نشست برنامه‌ریزی به منظور گذر موفق از پیک تابستان ۱۴۰۴ با تاکید بر اینکه در نیمه نخست امسال با شرایط ویژه‌ای برای تأمین برق مشترکان مواجه هستیم، افزود: سال گذشته در این مقطع زمانی حدود ۶ هزار مگاوات نیروگاه برقابی در مدار تولید بود که این رقم در حال حاضر به کمتر از دو هزار و ۵۰۰ مگاوات رسیده است.

وی با بیان اینکه نیروگاه بوشهر به دلیل سوخت‌گذاری از مدار خارج است، ادامه داد: امسال به طور متوسط نسبت به سال گذشته حدود ۵۵ درجه دمای هوا افزایش یافته است. در این زمینه باید به این نکته توجه داشت که به ازای هر یک درجه افزایش دما، ضمن کاهش تولید نیروگاه‌ها بالغ بر هزار و ۵۰۰ مگاوات مصرف افزایش می‌یابد.

عسگری تاکید کرد: امسال برای نخستین بار در تاریخ صنعت برق میزان افزایش مصرف برق کشور در فروردین‌ماه دو رقمی و به ۱۱ درصد رسیده است. از همین رو صنعت برق حرارتی امسال با شرایط ویژه‌ای برای تأمین برق مشترکان و جبران محدودیت‌های ایجاد شده در سایر حوزه‌ها روبه‌رو است.

مدیرعامل شرکت برق حرارتی با تاکید بر اینکه محدودیت‌های سوخت زمستان سال گذشته موجب تعویق بخشی از برنامه تعمیرات نیروگاه‌های حرارتی شده بود، بیان کرد: در همین راستا برای جبران این وضعیت برنامه ویژه‌ای برای فشرده‌سازی فعالیت‌ها در دستور کار گرفت و در نتیجه حجم تعمیرات نیروگاه‌های حرارتی در نوروز امسال با افزایش ۶۰ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته از مرز ۱۱ هزار و ۵۰۰ مگاوات عبور کرد.

وی با اشاره به تلاش بی‌وقفه نیروگاه‌های حرارتی برای پاسخگویی به افزایش بی‌سابقه مصرف برق در کشور، گفت: کاهش خروج اضطراری، افزایش آمادگی و میزان پایداری، رفع محدودیت، ارتقای توان و بهره‌برداری از واحدهای جدید نیروگاهی موجب شده تا میزان تولید برق این واحدها از ابتدای سال تاکنون با ثبت رکوردی جدید در تاریخ صنعت برق، افزایش ۱۳ درصدی را تجربه کند.

عسگری یادآور شد: در سه ماهه تابستان سال گذشته توان تولید برق نیروگاه‌های حرارتی حدود ۴۸ هزار مگاوات بوده که امسال با تلاش تمامی ارکان صنعت برق حرارتی در تلاشیم تا این رقم را به ۵۲ هزار مگاوات افزایش دهیم.

وی برنامه ویژه برق حرارتی در این دوره را احداث واحدهای جدید و ارتقا و رفع محدودیت واحدهای موجود برشمرد و گفت: برای پیک تابستان امسال بیش از چهار هزار و ۷۰۰ مگاوات افزایش ظرفیت نیروگاهی در دستور کار قرار گرفته که بالغ بر هزار و ۴۳۰ مگاوات آن مربوط به طرح‌های ارتقای توان تولید و رفع محدودیت واحدهای نیروگاهی موجود است.

عسگری با اشاره به اینکه ضریب آمادگی تولید برق نیروگاه‌های حرارتی تابستان امسال از مرز ۹۸ درصد عبور خواهد کرد، افزود: از نیمه دوم سال گذشته به منظور افزایش آمادگی نیروگاه‌های حرارتی برای تولید برق پایدار در پیک تابستان امسال حدود ۱۰۲ هزار مگاوات برنامه تعمیراتی در دستور کار قرار گرفته که تاکنون ۱۰۰ هزار مگاوات از این برنامه آغاز شده و مراحل پایانی خود را سپری می‌کند.

یادداشت

بازگشت پرخطر و منحوس امضای طلایی و رفاقتی به تجارت

امضاهای طلایی، اصطلاحی که در ادبیات اقتصادی ایران به مجوزها و تأییدیه‌های غیرشفاف و رانتی اشاره دارد، بار دیگر به یکی از چالش‌های اصلی فعالان بخش خصوصی در حوزه ثبت سفارش و واردات تبدیل شده است.

فعالان بخش خصوصی در ماه‌های اخیر بارها و بارها نسبت به تغییرات ساختاری اخیر، بازگشت امضاهای طلایی، لابی گری، رانت و تصمیم گیریهای شخصی و سلیقه‌ای، پاسخگو نبودن سازمان توسعه تجارت به عنوان متولی اصلی ثبت سفارش، واگذاری اختیارات به حلقه ای از مشاوران غیرشفاف و غیرپاسخگو در فرایند ثبت سفارش کالا انتقاد کرده، هشدار داده و حتی از کندی و توقف روند ثبت سفارش و دوبه شدن حجم انبوهی کالا (مواد اولیه و واسطه‌ای) و سرمایه مردم در گمرکات انتقاد کرده‌اند؛ کالاهایی که نقشی حیاتی در زنجیره تولید دارند اما در شرایط تحریم، محدودیت‌های ارزی و دیگر فشارهای اقتصادی با تاخیر در ترخیص مواجه می شوند و در سالی که عنوان "سرمایه گذاری برای تولید" را بر پیشانی دارد، هزینه‌های مضاعف بر دوش تولیدکننده می گذارند.

با وجود تلاش‌های گذشته برای ایجاد سامانه‌های شفاف مانند سامانه جامع تجارت، انتقادات اخیر نشان می‌دهد که معضل قدرت نمایی امضاهای طلایی همچنان پابرجاست. تجربه نشان داده امضاهای طلایی زمینه‌ساز فساد اداری است و افراد یا شرکت‌هایی که به این امضاها دسترسی دارند، از امتیازات ویژه‌ای مانند تخصیص ارز ترجیحی یا مجوزهای انحصاری برخوردار می‌شوند. به عنوان مثال برخی واردکنندگان غیرتولیدی به‌راحتی ارز دریافت کرده، در حالی که تولیدکنندگان واقعی در صف‌های طولانی معطل مانده‌اند. این نابرابری نه‌تنها اعتماد به نهادهای دولتی را کاهش می‌دهد، بلکه منابع محدود ارزی را به سمت فعالیت‌های غیرمولد هدایت می‌کند.

ناکارآمدی در فرآیند ثبت سفارش و تخصیص ارز، زنجیره تأمین را هم مختل می‌کند. تولیدکنندگانی که به مواد اولیه یا قطعات وارداتی وابسته‌اند، به دلیل تأخیر در تأیید سفارش‌ها با توقف خطوط تولید مواجه می‌شوند و این اختلالات نه‌تنها بهره‌وری صنعتی را کاهش می‌دهد، بلکه به بیکاری و کاهش توان رقابتی اقتصاد منجر می‌شود.

بروکراسی پیچیده و غیرشفاف ناشی از امضاهای طلایی، هزینه‌های زمانی و مالی تجارت را نیز افزایش می‌دهد. واردکنندگان باید زمان و منابع قابل‌توجهی را صرف اخذ مجوزها کنند، که این امر هزینه‌های لجستیکی و عملیاتی را بالا می‌برد. این افزایش هزینه‌ها در نهایت به مصرف‌کننده نهایی منتقل شده و تورم را تشدید می‌کند. تداوم امضاهای طلایی پیام روشنی به فعالان اقتصادی ارسال می‌کند: قوانین شفاف و قابل پیش‌بینی وجود ندارد. این عدم قطعیت، تمایل بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری بلندمدت را کاهش می‌دهد. همچنین، سرمایه‌گذاران خارجی که به دنبال محیطی با ریسک پایین هستند، از ورود به بازاری که تحت تأثیر تصمیمات غیرشفاف است، اجتناب می‌کنند. این موضوع در شرایطی که ایران به جذب سرمایه خارجی نیاز مبرم دارد، یک مانع جدی محسوب می‌شود.

وقتی فرآیندهای قانونی پیچیده و رانتی می‌شوند، فعالان اقتصادی به مسیرهای غیرقانونی مانند قاچاق روی می‌آورند که این امر نه‌تنها درآمدهای گمرکی دولت را کاهش می‌دهد، بلکه امنیت اقتصادی را نیز به خطر می‌اندازد.

برای ریشه‌کن کردن امضاهای طلایی در کشور اصلاحات ساختاری و سیاستی مختلفی باید اعمال شود. یکپارچه‌سازی و هوشمندسازی سامانه‌ها و ایجاد یک پلتفرم واحد و هوشمند که بین وزارت صنعت، معدن و تجارت، بانک مرکزی، گمرک و سایر نهادها هماهنگی ایجاد کند، می‌تواند شفافیت را افزایش دهد. سامانه جامع تجارت در گذشته گام‌هایی در این راستا برداشت، اما ناکارآمدی‌های اخیر نشان می‌دهد که نیاز به به‌روزرسانی و رفع اشکالات فنی دارد. این سامانه باید امکان ثبت، رصد و تأیید سفارش‌ها را به‌صورت خودکار و بدون دخالت انسانی فراهم کند.

کاهش بروکراسی و ساده‌سازی قوانین هم در این میان موثر خواهد بود چرا که قوانین پیچیده و بخشنامه‌های متعدد، زمینه‌ساز فعالیت‌های طلایی هستند. کاهش تعداد مجوزها و تسهیل فرآیندهایی مانند ثبت سفارش و اخذ گواهی مبدا، می‌تواند از انحصار تصمیم‌گیری بکاهد. در همین حال شفافیت در تخصیص ارز ترجیحی و براساس معیارهای شفاف و قابل رصد، ایجاد یک داشبورد عمومی که اطلاعات مربوط به دریافت‌کنندگان ارز به نمایش گذاشته و از رانت‌خواری جلوگیری شود، حذف تدریجی ارز ترجیحی و حرکت به سمت نرخ ارز بازار، انگیزه‌های رانتی را کاهش خواهد داد.

لازم به ذکر است تقویت نهادهای نظارتی مستقل و پاسخگو کردن مدیران در برابر تصمیمات غیرشفاف و ایجاد مکانیزمی برای رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی و مجازات متخلفان هم ضروری است و می‌تواند اعتماد را به سیستم بازگرداند. واگذاری بخشی از فرآیندهای نظارتی و اجرایی به تشکل‌های بخش خصوصی، مانند اتاق بازرگانی نیز می‌تواند از تمرکز قدرت در نهادهای دولتی بکاهد و آموزش فعالان اقتصادی برای استفاده صحیح از سامانه‌های الکترونیکی و آگاهسازی آن‌ها از حقوقشان هم راهکاری موثر برای جبوگیری از سوءاستفاده‌های ناشی از ناآگاهی خواهد بود.

واقعیت این است که امضاهای طلایی در ثبت سفارش و واردات، مانند سمی مهلک، اقتصاد ایران را از درون تضعیف می‌کند. این پدیده نه‌تنها فساد و ناکارآمدی را تشدید می‌کند، بلکه تولید، تجارت و اعتماد عمومی را به خطر می‌اندازد اما با اصلاحات ساختاری، هوشمندسازی فرآیندها و تقویت شفافیت، می‌توان این معضل را ریشه‌کن کرد تا اقتصاد کشور به سمت بحران‌های عمیق‌تر سوق پیدا نکند.

فرزانه غلامی
alborz.payam@gmail.com